

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Adamkó István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Körmendi Csaba Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróságnál 2.M.544/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Nógrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.885/2008/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. június 23. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Nógrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.885/2008/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek

- tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint és 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. Az alperes fizessen meg az államnak - felhívásra - 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A csőszerelő munkakörű felperes 2003. szeptember 25-én a munkahelyi vezetőjének utasítására egy társával tűzcsapok cseréjét, javítását végezte. Ennek során üzemi balesetet szenvedett, melynek következtében a jobb lábszára és a bokája eltört. Két évig keresőképtelen állományban volt, majd 67 %-os munkaképesség-csökkenését állapították meg, melyből az üzemi baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése 36 %. A munkaviszonya közös megegyezéssel 2005. október 21-én szűnt meg. A felperes a keresetében a baleset folytán bekövetkezett költségeinek általános kártérítésként történő megtérítését, a keresetvesztesége, a nem vagyoni kára, és a háztartási kisegítő költsége megfizetését kérte. A Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság 2.M.544/2006/31. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek keresetveszteség címén 344.143 forintot és ennek késedelmi kamatát, valamint 2008. június 1-jétől folyamatosan havi 13.676 forint keresetveszteségi járadékot. Kötelezte továbbá 350.000 forint általános kártérítés és késedelmi kamata, valamint házkörüli kisegítő munka költségtérítése címén 112.000 forint lejárt összeg és kamatai, valamint 2008. június 1-jétől havonta előre esedékesen 2.000 Ft/hó járadék megfizetésére, továbbá 4.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította kötelezve az alperest a le nem rótt illeték, és a felperes perköltségének megfizetésére. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a tűzcsapok leszerelése során a menetes részt, ami 1,4 méter magasan volt, svédfogóval megfogta, majd a maga felé húzta a szárával felfelé álló fogót, a társa pedig azt a másik oldalon állva tolta. Miután az nem mozdult, gázmelegítővel megmelegítették, és újra elkezdték a műveletet, de a fogó hirtelen megcsúszott, és a felperes - mivel fél lábon állt a

fal mellett futó peremen - egyensúlyából kibillenve a talajjal nem érintkező jobb lábát a padozathoz csapva elesett, és csonttöréses sérülést szenvedett. Az elsőfokú ítélet indokolása hivatkozott H.F. igazságügyi műszaki szakértő véleményére, amely szerint a fogó felső állásban való használata is elfogadott módszer a gyakorlatban, tehát ezzel a felperes nem segett szabályt. A padkára való fellépés pedig a svédfogó felső állását használva nem volt elkerülhető. Az eset összes körülményét figyelembe véve nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta a balesetet. Az alperes megbízásából V.I. igazságügyi szakértő, valamint a M.G.M.Bt. által készített szakvélemények ezzel ellentétes álláspontot képviseltek. Az elsőfokú bíróság azonban a perben rendelkezésre álló adatokat elegendőnek találta a döntése meghozatalához, és az új munkavédelmi szakvélemény beszerzésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítését mellőzte. Megállapította, hogy a tűzcsapok leszerelése több napja folyt már az alperesnél a balesetnél is alkalmazott módszerekkel, tehát ha az alperes rendszeresen ellenőrizte volna a munkavállalóit, akkor fel kellett volna hívnia a figyelmüket, hogy a svédfogót a felső állásban ne használják, ez azonban nem történt meg. Az, hogy a munkavállaló nem a legelőnyösebb munkamódszert választja, egymagában nem tekinthető olyan hibának, amely a munkavállaló vétkes magatartására vonatkozó előírásokat alkalmazhatóvá tenné. Ezért a munkaügyi bíróság megállapította az alperes teljes mértékű kárfelelősségét.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes 67 %-os munkaképesség-csökkenésén belül az üzemi balesetből eredő rész 36 %. A felperes össz-szervezeti szempontú munkaképesség-csökkenése túlnyomórészt az üzemi baleset következménye, maradványállapota pedig véglegesnek tekinthető. A felperest a balesete előtt már meglévő cukorbetegsége a munkavégzésben nem akadályozta. A felperessel szemben az alperes pedig nem vitathatja ebben a perben azt, hogy a kezelése során az orvosok műhibát követtek el. Az üzemi baleset hiányában azonban a felperesnek nem kellett volna többször bokaműtéten átesnie. A bíróság az alperest a teljes kártérítési felelőssége miatt a keresetvesztés, a kezeléssel kapcsolatos kórházi költségek (utazási költség, telefonhasználat), az otthoni gondozással kapcsolatos költségek, valamint az építkezés során a baleset miatt a felperes helyett segéd-, és betanított munkás beállításával kapcsolatos költség általános kárként történő, valamint a házkörüli kisegítő munka költsége megtérítésére kötelezte. Megalapozatlannak találta a felperes kárigényét a televízió, videofilmek, könyvek, újságok vásárlására fordított többletkiadásokkal kapcsolatban. Megállapította, hogy a felperes egészséghez fűződő, alapvető joga sérült, így mérlegeléssel 4 millió forint összegben kötelezte az alperest a nem vagyoni kár megtérítésére. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Nógrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.885/2008/3. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és megállapította, hogy a

felperesnek a balesete folytán keletkezett kára tekintetében 20 %-os mértékű közrehatása állt fenn. Az alperesnek a keresetveszteségben való marasztalása összegét 275.314 forintra, a járadék összegét 10.941 forintra leszállította. Az általános kártérítés összegét 400.000 forintra, a házkörüli kisegítő járadék összegét havi 3.200 forintra, a lejárt hátralék összegét 134.400 forintra felemelte. A nem vagyoni kártérítés tekintetében kötelezte az alperest, hogy 4.000.000 forint tőke után 2003. szeptember 25-étől 2004. április 30-áig 11 %-os, ezt követően pedig törvényes mértékű késedelmi kamatot fizessen meg. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperesi fellebbezési perköltség és az államnak fellebbezési illeték megfizetésére. A másodfokú bíróság a jogalap tekintetében annyiban találta helytállónak az alperes fellebbezését, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a felperesnek azt a magatartását, hogy bizonytalan testhelyzetben, fél lábon állva végezte a menetlazítást, ami közrehatott a baleset bekövetkeztében. Az alperes álláspontjával szemben azonban ez nem a felperes kizárólagos elháríthatatlan magatartásaként, hanem közrehatásként értékelhető. Annyiban egybehangzóak voltak az igazságügyi szakértő és az alperes által csatolt vélemények, hogy a legbiztonságosabb módszer az alsó fogóállásban történő menetlazítás lett volna, de nem volt kizárt a felső állású fogóhasználat sem, amellyel a felperes és a társa dolgoztak, és amely gyakorlatot a munkáltató elfogadott, illetve megtűrt. H.F. igazságügyi szakértő véleménye szerint is közrehatott a felperes a kár bekövetkezésében, azonban a munkaügyi bíróság az aggálytalannak elfogadott szakvéleménynek ezt a megállapítását nem vette figyelembe. A megyei bíróság mérlegelése szerint azonban ez a magatartás nem alapozza meg a jelentős súlyú közrehatást, mivel döntő részben az alperes kötelezettsége a munkafolyamat ellenőrzése, és a baleseti veszélyforrások kiszűrése. A közrehatás arányát mérlegeléssel állapította meg, és mint okirati bizonyítékot, az alperes által becsatolt szakvéleményeket is értékelte, így szükségtelennek tartotta további szakértői bizonyítás elrendelését. A felperes az elmaradt keresetveszteség összegét nem támadta, így az ítéletben megjelölt összeget alapul véve annak 20 %-os csökkentése volt indokolt a felperesi közrehatásra tekintettel. A felperes fellebbezését részben találta alaposnak az általános kártérítés vonatkozásban, ezért annak összegét 500.000 forintra felemelte, de figyelembe véve a felperes terhére eső 20 %-os kármegosztási arányt, 400.000 forint kárösszeget határozott meg. A megyei bíróság a felmerült költségekkel kapcsolatos bizonyítékokat elfogadta, és a felperesi közrehatást figyelembe véve állapította meg a jövőre nézve a 3.200 forintos havi általános kártérítési járadékot, míg 56 hónapra a hátralékos összeget. A nem vagyoni kár tekintetében is részben alaposnak találta a felperes fellebbezését, és a baleset bekövetkezésétől indokoltnak találta a kártérítési összeg késedelmi kamatának megítélését is. Helytállónak ítélte az elsőfokú ítélet

elutasító rendelkezését a felperes fellebbezésében kifogásolt kulturális kiadások vonatkozásában. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 206. § (1) bekezdése, és 221. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozással. Álláspontja szerint alaptalanul utasították el az eljárt bíróságok a kirendelt szakértők véleményeivel szemben előterjesztett bizonyítási indítványait. A műszaki szakvélemény kapcsán hivatkozott arra, hogy a munkavédelmi törvény minden rendelkezésének eleget tett. A baleset azért következett be, mert a felperes a saját elhatározásából instabil, és balesetveszélyes testhelyzetet vett fel azáltal, hogy csak egy lábon állt a padkán, így a másik lába a levegőben lógott. A szelep 140 cm-re volt a padozattól, tehát annak meglazítása - a felperes testmagasságát is figyelembe véve - a talajszintről is végrehajtható lett volna. Így az, hogy a padkára fél lábon felállt, kizárólag a saját hibás döntése volt, ami az alperes részéről teljes mértékben elháríthatatlan körülmény. A balesetet tehát a felperes figyelmetlen munkavégzése okozta, és mivel ez a magatartás rövid idő alatt zajlott le, azt az alperesi munkáltató időszakos ellenőrzése sem tudta befolyásolni. A kiadott munkafeladat a felperes által vezetett rutinmunka volt, ezért egyértelműen fel kellett volna ismernie az általa választott munkamódszer balesetveszélyességét. Hivatkozott arra, hogy az orvosszakértői vélemény azon megállapítása életszerűtlen, miszerint egy 12 cm magas padkáról történő leesés következtében a perbeli súlyos bokatörés bekövetkezhetett. A gyógyulási folyamat elhúzódása a felperes felelőssége is. E körben a másodfokú bíróság bizonyítási indítvány előterjesztésére nem hívta fel az alperest. Ebből következően a tényállás megállapítása sem lehet teljes körű. A felülvizsgálati eljárásban csatolta a felperessel a balesetkor együtt dolgozó munkatárs, és egy másik munkavállaló vallomását, amelyek a baleset bekövetkeztével kapcsolatos felperesi előadást cáfolják.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában tartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a bizonyítékok nem támasztják alá, hogy a felperes a baleset bekövetkeztekor egy lábon állt a padkán. Utalt arra, hogy a perben egy szakértő kirendelésére került sor, a szakértő pedig egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy a fogó mindkét állásban történő használata szabályos volt, nem volt olyan előírás, amely a fogó felső állásban történő használatát tiltotta volna.

A magánokiratban csatolt tanúvallomás kapcsán kifejtette, hogy az valószínű, hiszen a helyszíni szemlén S.A. a valóságnak megfelelően mutatta be a balesethez vezető tevékenységet.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 275. § (1) bekezdés szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló

iratok alapján dönt, ezért a baleset bekövetkezésére vonatkozóan a felülvizsgálati eljárásban csatolt tanúvallomásokat nem értékelhette.

A Pp. 275. § (2) bekezdés szerint a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felperes felülvizsgálati kérelemmel nem támadta a jogerős ítélet azon ténymegállapítását, hogy a padkán fél lábbal állva történő munkavégzés során következett be a baleset, ezért ez a tényállás irányadó a felülvizsgálati eljárásban is. Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001/197., BH.2002/29.], és alaptalanul sérelmezte a tényállás megállapítása során a bizonyítékok mérlegelését.

Az eljáró bíróságok a bírói gyakorlatnak megfelelően (BDT. 2003.759.)értékelték az alperes egyoldalú felkérésére készült, periratokhoz csatolt véleményeket a fél előadásaként. E nyilatkozatok egyébként sem voltak alkalmasak a perben felkért munkavédelmi szakértő véleményében foglaltak megdöntésére. Abban ugyanis valamennyi vélemény egybehangzó volt, hogy a baleset bekövetkeztében közrehatott a felperes által helytelenül megválasztott instabil testhelyzet. Annak értékelése pedig, hogy ez a közrehatás milyen mértékű, nem a szakértőre tartozó kérdés, mivel erről a bíróságnak kell döntenie. A másodfokú bíróság az ítéletében számot adott [a Pp. 221. § (1) bekezdés szerint] a felperesi vétkes közrehatás mértékének megállapításakor arról is, hogy miként vette figyelembe a munkáltatónak a biztonságos munkavégzés feltételei biztosítása terén a munkafolyamat ellenőrzésében és a baleseti veszélyforrások kiszűrésében, a munkavállalók megfelelő kioktatásában jelentkező kötelezettségét. Ennek ellenkezőjét alaptalanul állította a felülvizsgálati kérelem. Alaptalanul hivatkozott az alperes a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény megalapozatlanságára is. Az irányadó tényállás szerint a felperes munkavégzés közben szenvedett csonttöréses sérülést. Ennek következtében - az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint - 36 %-os üzemi baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése állapítható meg a 67 %-os össz-szervezeti munkaképesség-csökkenésen belül. A felperes gyógyulási folyamatát esetleg nehezítő cukorbetegség kapcsán az elsőfokú bíróság helytállónan hivatkozott az MK. 30. számú állásfoglalásra. Eszerint ha a munkavállaló egészségi állapota nem okozott keresetveszteséggel járó munkaképesség-csökkenést, és a munkavállaló keresetvesztesége egészségének a munkaviszonyával összefüggésben történt megsértése folytán következett be, a munkáltató az említett sérelemből származó munkaképesség-csökkenés százalékos mértékétől függetlenül az Mt. 174. § alapján a teljes kárért felel. Helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, hogy a felperes műtéteire, a kórházi kezelésére a munkabalesete

miatt került sor, ezért a megfelelő orvosi kezelés hiányára a kárfelelőssége alóli egészbeni vagy részbeni mentesülése érdekében a munkáltató alappal nem hivatkozhat.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény (irat) nem tartalmaz adatot arra vonatkozóan, hogy a felperes bármilyen módon közrehatott volna a gyógyulási folyamat elhúzódásában, a munkaképesség-csökkenésében. A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége viselésére. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés és 15. § alapján a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes viseli.

Budapest, 2010. június 23.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő